

Stichting Het Drentse Landschap beheert zo'n achtduizend hectare natuur en cultuurlandschap. Dat proberen we op een natuurlijke manier en zo zorgvuldig mogelijk te doen.

Net als vroeger grazen er weer honderden runderen en schapen bij Het Drentse Landschap. Ze zijn onmisbaar voor het beheer van onze terreinen. We zijn dus erg blij met onze runderen en schapen. Een liefde die ook wederzijds is, alhoewel hun liefde voor het Drentse landschap geheel door de maag gaat...

Een belangrijk deel van het beheer van onze terreinen is erop gericht de bodem te verschromen. Door voedingsstoffen aan de bodem te onttrekken krijgen oude plantensoorten weer nieuwe kansen. Begrazing door schapen en runderen is dan ook een uitstekende beheersvorm. Om overbegrazing te voorkomen mag de veestapel niet te groot zijn. Daarom vindt er jaarlijks een selectie plaats. Geprobeerd wordt om deze grazers elders in te zetten, maar dat lukt niet altijd. Omdat de dieren altijd in een natuurlijke omgeving zijn geweest, is hun vlees van een kwalitatief zeer hoog niveau. Begunstigers worden daarom in de gelegenheid gesteld om dit *Vlees van het Landschap* af te nemen.

De openheid van de Drentse heide

In de loop van enkele eeuwen gaven de schapen Drenthe zijn landschap door vrijwel alle grond bijna kaal te vreten. De Drentse boeren wilden meer geld verdienen door meer rogge te verbouwen. Ze hadden meer mest nodig, dus werden de schaapskudden steeds

groter om meer mest in de stal te krijgen. Uiteindelijk werden de velden kaler en bleef alleen de heide over, die de schapen lieten staan omdat ze de struiken niet lekker vonden. Zonder beheer zou een heideveld langzaam in een bos veranderen. Het Drentse Landschap doet er alles aan de open, schrale

heidevelden te behouden. Sinds de jaren tachtig is Het Drentse Landschap haar terreinen grotendeels door middel van extensieve begrazing gaan beheren. Runderen en schapen eten het gras en de jonge boompjes tussen de heidestruiken uit.

De kringloop van het oude boerenbedrijf

Van oudsher leverde het Drentse 'gemengd bedrijf' producten als graan (rogge) en vlees. Hiervoor maakten de boeren handig gebruik van een kringloop van voedingsstoffen die nauwkeurig afgestemd was op wat het landschap te bieden had. Op de beheerboerde-

rijen van Het Drentse Landschap werken we weer volgens deze eeuwenoude wetten. Het vee graast op de weilanden in de beekdalen en op het veld. De wintervoorraad hooi komt van de nattere groenlanden. De mest wordt in de stal verzameld en later op de akkers ondergeploegd. Betere mest kun je je niet

voorstellen. Op de akkers wordt graan verbouwd. Het vee krijgt een deel van het graan als krachtvoer, het stro wordt weer in de potstal gebruikt. Als in het najaar een deel van de runderen naar de slager gaat, is de cirkel rond.

De grazers van Het Drentse Landschap Drentse heideschapen,

Schoonebekers, Schotse hooglanders en Limousins zorgen door hun verschillend eetgedrag voor variatie in de vegetatie. Schapen bijvoorbeeld zijn steeds op zoek naar de lekkerste hapjes. Ze zijn veel kieskeuriger dan runderen. Deze daarentegen zijn in staat grote oppervlakten open te houden door simpelweg te eten wat ze tegenkomen. Op grond van wat Het Drentse Landschap met een terrein voor ogen heeft, valt de keuze op een bepaalde grazer.

DRENTS HEIDESCHAAP

Aantal bij Het Drentse Landschap: 120 exemplaren.

Kenmerken: Relatief klein schaap, beweeglijk, het enige gehoornde Nederlandse landschaap, ze hebben kleine oren, rechte neus, lange staart, meer haar dan wol en wol van slechte kwaliteit.

Invloed: Schapen 'snoepen' wat ze het lekkerste vinden, in relatief kleine aantallen zijn het kieskeurige snoeiers, die met name jonge bomen effectief uit een terrein kunnen weghalen, in grote kuddes gehouden is hun invloed op het landschap veel groter.

Bijzonderheden: één van de oudste schapenrassen van West-Europa, kan zich op de schraalste grond het hele jaar door redden. Het Drentse heideschaap was na de Tweede Wereldoorlog vrijwel geheel uitgestorven. Het Drentse Landschap heeft Drentse heideschapen onder andere op het Drouwenerzand en op het Groote Zand bij Hooghalen.

SCHOONEBEKER HEIDESCHAAP

Aantal bij Het Drentse Landschap: 800 exemplaren.

Kenmerken: Groot schaap, hoog op de poten, kromme neus, lange oren, lange staart, geen hoorns.

Invloed: Zie Drents heideschaap.

Bijzonderheden: De Schoonebeker ontstond indertijd uit een kruising van Drentse heideschapen en Duitse landschapen. De schaapskudde van Westerbork was in de jaren zeventig de enige overgebleven kudde met 160 raszuivere Schoonebekers.

De helft ervan kwam in 1981 in het bezit van Het Drentse Landschap die ze op het Hijkerveld inzet. Het Hijkerveld is een door de Stichting Zeldzame Huisdier-rassen erkend fokcentrum voor Schoonebekers. Ook op het Doldersummerveld is een gescheperde kudde Schoonebekers. Daarnaast lopen de dieren vrij rond op een groot aantal terreinen van Het Drentse Landschap.

SCHOTSE HOUGLANDER

Aantal bij Het Drentse Landschap: 250 exemplaren.

Kenmerken: Lang roodbruin haar, ook geel, donkerbruin en zwart komen voor, zowel koeien als stieren hebben grote indrukwekkende hoorns.

Invloed: Hooglanders bestrijken grote oppervlakten, ze eten voornamelijk wat langer gras, maar bijvoorbeeld ook jonge twijgen. Ze zorgen ervoor dat het landschap open blijft. Hooglanders worden met name ingezet in terreinen die zich moeten ontwikkelen tot een open parklandschap ('boomheide').

Bijzonderheden: De Schotse hooglander komt - hoe kan het ook anders - uit de Schotse hooglanden waar het dier zich heeft leren redden in een buitengewoon onvriendelijk klimaat. Een Hooglander kan het hele jaar rond buiten blijven, is bestand tegen voedselarme omstandigheden en kan zich geheel zelfstandig redden. Ook voor het kalven heeft het dier geen menselijke hulp nodig. Het zijn dieren met een vriendelijk karakter. Ze vormen snel een hechte kudde.

LIMOUSIN

Aantal bij Het Drentse Landschap: 300 exemplaren.

Kenmerken: Bruin, soms wat roodachtig, ronde ogen en een bek die wat lichter van kleur is.

Invloed: Ze doen hun werk goed in het verschromingsbeheer in de wat rijkere en drogere beekdalen. Ook worden ze regelmatig ingezet op grazige gebieden en op landgoederen.

Bijzonderheden: Limousin is typisch een vleesras. Ze danken hun naam aan de streek rond de Franse stad Limoges. Een Limousin kalft gemakkelijk.

De dieren kunnen zich van voorjaar tot najaar prima alleen buiten redden. In de winter moeten de Limousins op stal. Anders dan Hooglanders zult u Limousins nooit loslopend in een wandelgebied aantreffen. Ze hebben de neiging om zich als groep nogal opdringerig te gedragen.

Het Drentse Landschap besteedt veel zorg aan haar runderen en schapen.

Met name door de dieren zo natuurlijk mogelijke omstandigheden te bieden waarin ze goed kunnen gedijen.

De dieren krijgen de rust en de ruimte.

Ze hebben hun vrijheid en leven in sociale groepen.

- Als u een terrein van Het Drentse Landschap bezoekt, wilt u de dieren dan met rust laten? Zelfs dat kleine lammetje dat zo zelig alleen in het veld is... Weet dat de moeder zich gegarandeerd een eindje verderop verstoppt heeft en bijna niet kan wachten tot u verder loopt om zich weer over haar jong te ontfermen.
- Ondanks hun vervaarlijke uiterlijk zijn Schotse hooglanders vriendelijke lobbessen die u geen strobreed in de weg zullen leggen. Laat ze echter met rust, ook dat lieve kleine kalfje. Júíst dat kalfje, want zo ongeveer het enige waar je een Hooglander boos mee kunt krijgen, is als je je met haar kroost bemoeit.
- Op de schapenterreinen van Het Drentse Landschap mogen geen honden komen. Overbodig te zeggen dat dit ook voor aangeliijnde honden geldt. De reden hiervoor is dat de rust van de schapen hierdoor verstoord kan worden. Voor de toegankelijke door runderen begraasde terreinen mogen honden soms mee, zij het uitsluitend aangeliijnd.

KOM LANGS BIJ HET DRENTSE LANDSCHAP

- Het Drentse Landschap heeft op het Hijkerveld en het Doldersummerveld schaapskuddes die een groot deel van het jaar dagelijks met de herder het veld op gaan. De kuddes vertrekken om ongeveer 9.30 uur en komen rond 16.30 uur terug. Meer informatie vindt u in de informatiecentra bij de schaapskooien. U kunt daar gratis terecht. Ze zijn meestal geopend van 10.00 - 16.00 uur.
- Elk jaar organiseert Het Drentse Landschap speciale activiteiten om u meer te laten zien over natuurbeheer en begrazing. Halverwege het vroege voorjaar is er een open dag op één van de vier beheerboerderijen van de Stichting. Bij de schaapskooien op het Hijkerveld en het Doldersummerveld worden eind maart de populaire lammetjesdagen georganiseerd. In juni bent u van harte welkom bij de schaapskooi als de schapen geschoren worden. Zie voor de data en tijden de agenda op www.drentslandschap.nl.

Vlees van het Landschap, biologisch product van absolute topkwaliteit

De schapen en runderen voelen zich zo thuis op onze terreinen dat er elk jaar weer een flinke aanwas is. Teveel dieren zouden voor overbeweiding zorgen waardoor het natuurbeheer in gevaar komt. Als we elders geen plaats voor ze kunnen vinden, moeten er dieren worden geslacht.

Zo komt het dat Het Drentse Landschap in de jaren negentig biologisch vlees aan haar begunstigers is gaan verkopen. En met veel succes, want Vlees van het Landschap is vlees van absolute topkwaliteit:

- De dieren zijn in de natuur opgegroeid.
- Het gras dat de dieren eten, is niet

bemest met kunstmest. Ook andere schadelijke middelen worden niet toegepast. De dieren eten dus puur natuur.

- Vlees van het Landschap voldoet aan alle eisen die aan de producten van de biologische landbouw gesteld worden.
- Het Drentse Landschap verkoopt Vlees van het Landschap alleen aan begunstigers.

Kijk voor meer informatie over het beschikbare assortiment en actuele prijzen op www.drentslandschap.nl.

De activiteiten van de schaapskudden worden mede mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van de Provincie Drenthe.

provincie Drenthe

De grazers van het landschap

Stichting Het Drentse Landschap

Bezoekadres:
Kloosterstraat 5, 9401 KD Assen
Postadres:
Postbus 83, 9400 AB Assen
Telefoon: (0592) 31 35 52
Fax: (0592) 31 80 89
E-mail: info@drentslandschap.nl

Het Drentse Landschap

